

הלולא, ונשאר עם אשתו. כיון
שהפיר אותי, אמר לי, חייך שלא
הזמנתי אותך לחתנת בני משום
שלשה דברים: אחד - שלא ידעתי
כך ולא הפרתי אותך, שכן
מזמינים את האדם - כפי כבודו,
ואולי אתה איש גדול ויפגם
כבודך. ואחד - אולי אתה הולך
לדרךך בחפזון ולא אטריח עליך.
ואחד - שלא תתביש לפני אנשי
החבורה, שדרכנו - שכל אותם
שאוכלים על שלחן חתן וכלה,
כלם נותנים להם אוצרות ומתנות.
אמרתי לו, הקדוש ברוך הוא ידון
אותך לטוב. אמרתי לו, מה שמך?
אמר לי, צדוק הקטן. באותה שעה
למדתי ממנו שלשה עשר [תריסר]
סודות עליונים בתורה, וממנו
שלשה, אחד בנבואה, ואחד [ושנים]
בחלום.

ואמר, מה בין נבואה לחלום?
נבואה בעולם היא של זכר,
והחלום בעולם הנקבה, ומזה לזה
בשש דרגות יורד. הנבואה בימין
ובשמאל, והחלום בשמאל.
והחלום נפרד לכמה דרגות
למטה, משום כך החלום הוא בכל
העולם, אבל כפי דרגתו. כך
נראה, כפי האדם כך דרגתו,
הנבואה אינה מתפשטת אלא
במקומה.

בא ראה מה כתוב, ויחלם והנה
סלם מצב ארצה וראשו מגיע
השמימה והנה מלאכי אלהים
עלים ויורדים בו. פתח ואמר,
(יחזקאל א) היה היה דבר ה' אל
יחזקאל בן בוזי הכהן בארץ
פשידים על נהר פכר ותהי עליו
שם יד ה'. היה היה - נבואה
לשעה היתה, שהצטרכה על
הגלות משום שהשכינה ירדה עם
ישראל לגלות, וראה יחזקאל מה

ובריה זעירא עמיה. אמינא ליה, אן הוא
ברך אחרא. אמר לי, עבידנא ליה הלולא
ואשתאר בדביתהו. כיון דאשתמודע בי,
אמר ליה חייך, דלא זמיננא לך להלולא
דברי, בגין תלת מלין. חד, דלא ידענא בך
ולא אשתמודענא לך, דהכי מזמנין ליה
לבר נש כפום יקריה, ודילמא אנת גברא
רבא, ואפגים יקרך. וחד, דילמא אנת אזיל
בארחד בבהילו, ולא אטרח עלך. וחד, דלא
תכסיף קמי אנשי דחבורא. דאורחא דילן,
דכל אינון דאכלי לפתורא דחתן וכלה,
פלהו יהבי נבזבזין ומתנן לון. אמינא ליה,
קדשא בריך הוא ידין לך לטב. אמינא ליה,
מה שמך, אמר ליה צדוק זוטא. בההוא
שעתא, אוליפנא מגיה, תליסר (נ"א תריסר) רזין
עלאין באורייתא, ומן פריה תלת, חד
בנבואה, וחד (נ"א ותרין) בחלמא.

ואמר מה בין נבואה לחלמא. נבואה
בעלמא דדכורא איהו, וחלמא
בעלמא דנוקבא, ומהאי להאי, פשיטא
דרגין נחתא. נבואה בימינא ובשמאלא,
וחלמא בשמאלא. וחלמא מתפרשא לכמה
דרגין לתתא, בגין כך חלמא איהו בכל
עלמא. אבל כפום דרגיה, הכי חמי, כפום
בר נש, הכי דרגיה, דנבואה לא אתפשטא
אלא באתריה.

תא חזי מה כתיב, (בראשית כח) ויחלום והנה
סלם מוצב ארצה וראשו מגיע
השמימה והנה מלאכי אלהים עלים ויורדים
בו. פתח ואמר, (יחזקאל א) היה היה דבר ה' אל
יחזקאל בן בוזי הכהן בארץ פשידים על נהר
פכר ותהי עליו שם יד ה'. היה היה, נבואה
לשעתא היתה (ס"א תנות), דאצטריף על גלותא

בגין דשכינתא נחתת בהו

שָׂרָאָה לְפִי שְׁעָה. וְאָף עַל גֵּב שְׂאוֹתוֹ הַמָּקוֹם לֹא רָאוּי לָזֶה, מִשּׁוּם כִּף הִיָּה הִיָּה. מִה זֶה הִיָּה הִיָּה? אֵלֹא הִיָּה לְמַעַלָּה - הִיָּה לְמִטָּה, שְׂכָתוֹב סֵלֶם מִצֵּב אֲרֻצָּה וְרָאשׁוֹ מִגִּיעַ הַשְּׂמִימָה. נוֹטֵל [אוֹתוֹ] לְמַעַלָּה וְנוֹטֵל [אוֹתוֹ] לְמִטָּה. הִיָּה הִיָּה - אֶחָד לְמַעַלָּה וְאֶחָד לְמִטָּה.

בֹּא רֵאָה, הַסֵּלֶם הַזֶּה מִחוּץ בְּשְׁנֵי עוֹלָמוֹת - בְּמַעַלָּה וּמִטָּה. בְּאֶרֶץ פְּשָׁדִים עַל נֶהָר כָּבֵר. בְּאֶרֶץ פְּשָׁדִים - בְּמָקוֹם שֶׁהַגְּלוּת שׁוֹרָה בּוֹ, וְעַם כָּל זֶה, עַל נֶהָר כָּבֵר. מִה זֶה נֶהָר כָּבֵר? אֵלֹא שֶׁהִיָּה כָּבֵר מִקֵּדָם לְכֵן, שֶׁשְּׂכִינָה שׁוֹרָה עָלָיו, שְׂכָתוֹב וְנֶהָר יֵצֵא מִעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן וְגו'. וְזֶה הוּא נֶהָר אֶחָד מֵאוֹתָם אֲרֻבָּעָה הַנֶּהָרוֹת. וּמִשּׁוּם שֶׁשָּׂרָה עָלָיו מִקֵּדָם לְכֵן וְהִיָּה עָלָיו כָּבֵר - שׁוֹרָה בּוֹ עֹכָשׁוֹ, וְהַתְּגָלָה לִיְחִזְקָאֵל.

בֹּא רֵאָה, וַיַּחֲלֹם, וְכִי יַעֲקֹב הִקְדוּשׁ, שֶׁהוּא הַשֵּׁלֶם שֶׁל הָאֲבוֹת, הַתְּגָלָה עָלָיו בְּחִלּוֹם, וּבְמָקוֹם הַקְדוּשׁ הַזֶּה לֹא רָאָה [וְ] אֵלֹא בְּחִלּוֹם? אֵלֹא יַעֲקֹב בְּזִמְנָה הַהוּא לֹא הִיָּה נָשׁוּי, וַיִּצְחָק הִיָּה קָיָם. וְאִם תֹּאמַר שֶׁהִנֵּה אַחֵר כִּף, כְּשֶׁנִּשְׁאַל, כְּתוּב וְאִירָא בְּחִלּוֹם? שֵׁם הַמָּקוֹם גֵּרָם, וַיִּצְחָק הִיָּה קָיָם, וְעַל כֵּן כְּתוּב בּוֹ חִלּוֹם.

וְאַחֵר שֶׁבֹא לְאֶרֶץ הַקְדוּשָׁה עִם הַשְּׂבָטִים, וַיִּשְׁלָמָה [כָּהֵם] לָהֶם עֲקֶרֶת הַבֵּית וְאִם הַבָּנִים שְׂמִיחָה, כְּתוּב וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶל יַעֲקֹב וְגו', וְכָתוּב (בְּרַאשִׁית מו) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל בְּמִרְאֵת הַלֵּילָה. כָּאֵן לֹא כְּתוּב בּוֹ חִלּוֹם, שֶׁהָרִי הִיָּה מִדְּרָגָה אַחֲרֵת עָלִיוֹנָה.

בֹּא רֵאָה, הַחִלּוֹם הוּא עַל יְדֵי גִבְרִיאֵל, שֶׁהוּא לְמִטָּה, בְּדִרְגָּה הַשְּׂשִׁית מִנְּבוֹאָה. מִרְאָה - עַל יְדֵי

בְּיִשְׂרָאֵל בְּגִלּוּתָא, וְחִמָּא יְחִזְקָאֵל מִה דְּחִמָּא לְפָנִים שְׁעָתָא. וְאָף עַל גֵּב דְּלֹא אֲתַחֲזִי הַהוּא אֲתֵר לְהָאִי, בְּגִינִי כִף הִיָּה הִיָּה. מָאִי הִיָּה הִיָּה. אֵלֹא הִיָּה לְעִילָא, הִיָּה לְתַתָּא. דְּכָתִיב סֵלֶם מוֹצֵב אֲרֻצָּה וְרָאשׁוֹ מִגִּיעַ הַשְּׂמִימָה, נְטִיל (לִיָּה) לְעִילָא וְנְטִיל (לִיָּה) לְתַתָּא. הִיָּה הִיָּה, חֵד לְעִילָא, וְחֵד לְתַתָּא.

הָא חֲזִי, הָאִי סֵלֶם בְּתָרִי עַלְמִין אֲתַתְּקָף, בְּעִילָא וְתַתָּא. בְּאֶרֶץ פְּשָׁדִים עַל נֶהָר כָּבֵר. בְּאֶרֶץ פְּשָׁדִים, בְּאֲתֵר דְּגִלּוּתָא שְׂרִיא בִיָּה, וְעַם כָּל דָּא עַל נֶהָר כָּבֵר. מָאִי נֶהָר כָּבֵר. אֵלֹא דְהוּא כָּבֵר, מִקֵּדָמָת דְּנָא, דְּשְׂכִינָתָא (ד) קַמֵּט ע"ב) שְׂרִיא עָלָיו, דְּכָתִיב (בְּרַאשִׁית ב) וְנֶהָר יוֹצֵא מִעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן וְגו'. וְדָא הוּא נֶהָרָא חֵד מֵאִינוֹן אֲרֻבָּע נֶהָרִין, וּבְגִין דְּשְׂרִיא עָלָיו מִקֵּדָמָת דְּנָא, וְהוּא עָלָיו כָּבֵר, שְׂרִיא בִיָּה הַשְּׂתָא, וְאַתְגְּלִי לִיָּה לִיְחִזְקָאֵל.

הָא חֲזִי וַיַּחֲלֹם, וְכִי יַעֲקֹב קִדִּישָׁא, דְּאִיהוּ שְׂלִימָא דְּאַבְהֵן, בְּחִלְמָא אֲתַגְּלִי עָלָיו, וּבְאֲתֵר דָּא קִדִּישָׁא לָא חִמָּא (לִיָּה) אֵלֹא בְּחִלְמָא. אֵלֹא יַעֲקֹב בְּהַהוּא זְמַנָּא לָא הוּא נָסִיב, וַיִּצְחָק הוּא קָיָם. וְאִי תִימָא וְהָא לְבַתֵּר דְּאַתְנָסִיב כְּתִיב וְאִירָא בְּחִלּוֹם. תִּמָּן אֲתֵר גֵּרָם, וַיִּצְחָק הוּא קָיָם, וְעַל דָּא כְּתִיב בִּיָּה חִלּוֹם. וְלְבַתֵּר דְּאַתָּא לְאַרְעָא קִדִּישָׁא עִם שְׂבָטִין, וְאַשְׁתָּלִים (בְּהוּן) לְהוֹן עֲקֶרֶת הַבֵּית, וְאִם הַבָּנִים שְׂמִיחָה, כְּתִיב, (בְּרַאשִׁית לה) וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶל יַעֲקֹב וְגו'. וְכָתִיב, (בְּרַאשִׁית מו) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל בְּמִרְאֵת הַלֵּילָה, הָכָא לָא כְּתִיב בִּיָּה חִלּוֹם דְּהָא מִדְּרָגָא אַחֲרָא עֲלָאָה הוּא.

הָא חֲזִי, חִלְמָא אִיהוּ עַל יְדֵי דְּגִבְרִיאֵל דְּאִיהוּ לְתַתָּא, בְּדִרְגָּא שְׂתִיתָאָה